

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Att.: Laila Berge

Deres ref./dato.:

Vår ref. (oppgis ved svar):

Sted/dato:

Oslo, 30.10.2006

Statkraft AS

Postadresse:
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Besøksadresse:
Lilleakerveien 6
0283 OSLO

Tlf: 24 06 70 00
Fax: 24 06 70 01
www.statkraft.no
post@statkraft.com

Org.nr.: NO-987 059 699

Høringsuttalelse fra Statkraft AS til NOU 2006:6

Generelt

Vi vil innledningsvis bemerke at utvalgets beskrivelse av kraftforsyningssektoren er utfyllende og godt beskrevet. De viktigste problemstillingene i forhold til beskyttelse av kritisk infrastruktur i kraftsektoren mener vi også er berørt på en tilfredsstillende måte.

I store trekk har Statkraft AS (Statkraft) kun få kommentarer til de forhold som berører oss.

Leveringssikkerhet

Overordnet mål for kraftsektoren må være at den til enhver tid skal levere elektrisk kraft til de foreliggende behov i samfunnet. Forbrukerne, både næringsliv og husholdninger, forventer stabil, sikker og effektiv levering av kraft. Denne sikkerhet kan forstyrres av to hovedtrusler:

- Skader med et omfang som medfører bortfall av viktige infrastrukturobjekter
- Manglende forsyningskapasitet.

Sikkerhet for kritisk infrastruktur omfatter ikke markedsmessige pristemaer. Risiko for høye eller ekstreme prisnivåer som følge av manglende levering berøres derfor ikke her.

Utdraget fra SINTEF-rapporten som er angitt i pkt.1.4.2.2 i rapportens vedlegg 3 gir en grei oversikt over de generelle sårbarhetene i kraftforsyningen.

Skader

Vinteren 2006 ga i uværet 'Narve' et godt eksempel hvordan på naturforhold kan gi skader som i alvorlig grad truer leveringssikkerheten. Det er vanskelig å se hvordan man i sjeldne tilfeller kan unngå denne type situasjoner. De tiltak som allerede er til stede i form av redundans i nett, produksjon og sentral systemstyring fra Statnett anser vi å være dekkende for denne type skader. Selv med økning av antall ekstremværsituasjoner er tross alt sannsynligheten for inntreff fortsatt meget lav.

Skader som følge av kriminelle handlinger / terror kan man i ulik grad beskytte seg mot. Kritiske objekter som kan gjerdes inn og overvåkes er underlagt bestemmelser fra NVE mht. sikringsnivå. Disse anses å være dekkende for den fysiske sikringen. Objekter i sentralnettet som ligger åpent i terrenget (høyspentmaster) vil det imidlertid i praksis være umulig å beskytte mot uønskete angrep. Effekten av en koordinert aksjon med ødeleggelse av utvalgte og kritiske høyspentmaster anser vi å være den tyngste trusselen og som det er vanskeligst å beskytte seg mot.

Forsyningskapasitet

Utvalget påpeker at det med dagens forbruksutvikling og kraftunderskudd kan medføre en risiko for manglende oppdekning. Dette kan etter Statkrafts mening kunne medføre områdevis rasjonering. Temaet har vært belyst fra flere sider rundt mulig kraftkrise i løpet av høsten 2006 uten at tydelige løsninger har kommet fram. Manglende utbygging over mange år av såvel overføringslinjer som produksjonsanlegg har ført fram til denne situasjonen.

Et tema vi mener har vært undervurdert og som i seg selv gir en øket risiko for manglende leveringssikkerhet, er at tiltak som virkelig monner gjerne krever 5 - 8 års gjennomføringstid. Dette gjelder så vel overføringskapasitet som produksjonskapasitet. I den mellomliggende perioden er det derfor en økende risiko for bortfall av kraftleveranse. Dette mener vi er et strukturelt problem.

Nettselskaper vs. produksjonsselskaper

Vi er enige i utvalgets påpekning at det er nettselskapene som har de mest sårbare objektene i kraftinfrastrukturen.

Som indikert i pkt 2.1 er overføringsnettet både sentralt og regionalt/lokalt meget vanskelig å beskytte fysisk i forhold til rettede kriminelle aksjoner.

For produksjonsapparatet er trusselen for tilsvarende aksjoner betydelig mindre. Dette skyldes at anleggene både er bedre fysisk sikret og fordi det store antall kraftstasjoner er noenlunde jevnt spredt over landet og dermed gir en god redundans på produksjonskapasitet. Vi anser at det er en meget lav sannsynlighet for at et stort antall kraftstasjoner kan bli tatt ut samtidig slik at det blir kritisk.

IKT-sårbarhet

Utvalget berører såvidt kraftsektorens avhengighet av godt fungerende IKT-systemer. Statkraft mener at dette er et område som vil kreve betydelige investeringer i årene framover for å sikre robuste og stabile systemer som står seg godt mot feilfunksjonering og/eller uautorisert inntrengning fra Internett. Disse investeringene med tilhørende krav til kompetanse kan bli meget tunge å bære for en rekke mindre kraftselskaper. Manglende investeringer vil igjen kunne gi en øket risiko for leveringsbortfall.

Vi mener at dette området kunne vært trukket tydeligere fram i rapporten.

Kriseorganisering

Utvalget påpeker at 'kraftsektoren er den sektoren som kanskje er kommet lengst med hensyn til innføring av reguleringsmekanismer for sikring av kritisk infrastruktur'. Uten å kjenne de andre sektorene mener vi at kraftsektoren har et godt dekkende regelverk for å motvirke konsekvensene av kritiske situasjoner.

KBO-regelverket gir myndighetene fulle muligheter for koordinering og styring av kraftressursene i alvorlige situasjoner som krig og rasjonering. Dette vil kunne overstyre de markedsmessige styringsmekanismer som gjelder til daglig.

Regelverket som gjelder den enkelte kraftaktørs beredskapsorganisering anses også å være tilstrekkelig for situasjoner som måtte oppstå innenfor den enkelte bedrift.

Vi ser derfor ikke behov for spesielle tiltak vedrørende ytterligere regelverk.

I den grad myndighetene har behov for koordinering av flere sektorer i en krisesituasjon, vil kraftsektorens opplegg for krisehåndtering kunne underlegges enhver type sentral kriseenhet. Vi har derfor ingen kommentarer til utvalgets anbefalinger vedrørende sentral kriseledelse.

Sikkerhetsloven

Utvalget beskriver at 'forholdet til sikkerhetsloven ikke er tilstrekkelig avklart hos flere av de store aktørene', heriblant Statkraft.

Dette mener vi ikke er helt dekkende. I og med at sikkerhetsloven gjelder for den offentlige forvaltningen, har Statkraft et avklart forhold til denne loven: Den gjelder ikke for oss.

Det vi imidlertid har sørget for, er å klarere et nødvendig antall medarbeidere for gradering 'Hemmelig' slik at vi forskriftsmessig kan behandle eventuelle henvendelser og informasjonen som har denne graderingen fra NVE eller øvrig forvaltning. Dette bør være tilstrekkelig.

Med vennlig hilsen
for Statkraft AS

Petter Sørensen
Sikkerhetssjef